

PORANEK (33) *sb m*

o oraz a jasne; e prawdopodobnie jasne (tak w -ek).

sg *N* poranek (1). ◇ *G* poranku (30). ◇ *D* porankowi (1). ◇ *A* poranek (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI(XVII; wstawka z XVII w.) – XVII (z Cn) – XVIII w.

Wczesna pora dnia, ranek; mane PolAnt, Calep, Vulg, JanStat, Cn; diei principium Cn (33): Mowiła (nam) profzę niech zbieram á wiążę wlnopy zá żeńciami/ á (iáko) przyźlża ták że łtoi z poránku áż do tąd/ ták málo domá fiedzi. *BudBib Ruth 2/7; Calep 635a.*

W przeciwstawieniu: »poranek ... wieczor« (1): rzeczeńz poránkowi kto mi da wieczor [*Vulg Deut 28/67*]/ á wieczorowi kto mi da ráno *BielKron 45.*

Wyrażenia: »co poranek« (1): Y będzie kadzić na nim Aharon kádzenim wonnych zioł co poranek [*in matutino in matutino*] (*marg*) Właśnie/ poránu/ po ránu (-)/ gdy ochędoży lámpy/ tedy kádzić będzie. *BudBib Ex 30/7.*

»każdego poranku« (1): káżdego poránku zá nich P. Bogá ofiárą błagał. *PowodPr 74.*

Szeregi: »z poranku ... aż noc przyjdzie« (1): TAKże/ z poránku począwłzy/ moy Pánie/ Konác mnie będzielz/ áż cięmna noc przyidzie? *GrabowSet G4v.*

»od poranku aż do południa« (2): Litwá y Rulfacy łmiáłością/ bo im ná domowych łmieciach było/ Niemcy záś zbroią y wielkością przemagáli [*wojska Skirgajły i Polaków*]/ bili fię od poránku áż do południá *StrykKron 487; SarnStat 785.*

»od poranku, z poranku aż do wieczora« = *a mane usque ad vesperam PolAnt, Vulg (6:1):* Abowiem ia vřtawiczne vdręczenie ćierpię od złoćiwych łporánku áż do wieczorá *RejPs 107; KrowObr 88v; BibRadz Ex 18/13, 14; [Ezdrasz] wźiáwłzy księgi zakonu Páńłkiego/ czytał przed wřzytkim ludem od poránku/ áż do wieczorá. NiemObr 71; W Pierwłzym [rozdzieleniu] naydzielz náuki o nabożeńłwie dziennym/ od poránku/ áż do wieczorá/ y do záłnienia z modlitwámi. LatHar +12; WujNT Act 28/23.*

Wyrażenie przyimkowe: »z poranku« = *rankiem (17):* á ták mnie nielza iedno vćiekác fie ktobie/ á ielłcze łporánku zabieżeć tobie zmodlitwámi łwemi [*Vulg Ps 87/14*]. *RejPs 130, 134v; thá Yelenicá Kriřtus Pan s poránku ielł w ogroycu od łrogich řydow vchwycon. LubPs F, F; Náłyćże nas z poránku twym miłofierdźiem BibRadz Ps 89/14, Ps 89/5.*

~ *W połączeniach szeregowych (2):* Z wyczorá s poránku w połudnye y w nocy/ Powyem á zwyáłtuyę o tey Páńłkyey mocy *LubPs O; Czuyćielz tedy (bo niewiećie kiedy Pan domu przyidzie: z wieczoráli/ ábo w pułnocy/ ábo gdy kury poią/ ábo z poránku) WujNT Mar 13/35.*

W przeciwstawieniach: »z poranku ... k(u) wieczoru (4), pod wieczor, do wieczora, z wieczora, wieczor« (8): y podobien ielł ku kwiatkowi ktory łporánku fie rołkwitnie/ á kwieczoru wziemię będzie potłoczon *RejPs 134v, 42v, 206; A ácz czálem do wyczorá płáczem fie zálewam A włłákoř záłię s poránku wyelką rádość myewam. LubPs H; S poránku fie iako trawká ná máły czás zyeleniá/ A pod wieczor w grube łiáno přęciuchno fie odmieniá. LubPs T6v; Bábá rzekłá/ tákžęć teř o tobie rzęć będzie/ S poránku kęř/ k wieczoru káždy milčzęć będzie. RejFig Eev; BibRadz Ps 89/6; Iáko rołły trawá fyta z poránku pięknie zákwita/ Wieczór kołą podśieczona Leży ná źiemi wzgárdzona *KochPs 137.**

W porównaniu (1): Choćbych myał thák prętkye fkrzydłá yák s poránku zorzá A zálezyczał myeífkác w ftrony dálekiego morzá. A což po tym *LubPs ee.* ~

Przen (1) :

Wyrażenie przyimkowe: »z poranku« = *rankiem (1):* A toć cí fą o ktorých tu Pan w Ewányeliey powieða: iż iefzcze s poránku á przed przyfciem fwiętym iego byli zázwołáni do tey winnice iego *RejPos 60.*

Synonimy: *świt, świtanie.*

Cf **RANO, ZARANEK, ZARANIE**

MN